

Γ. Κονδύλη & Όθωνος 1, Μαρούσι | 210 61 24 000
www.akadimos.gr | fb:@akadimos.marousi | tw:@Akadimos

Εισηγήτρια: Παπαδημητρίου Αγγελική

Ημερομηνία: 08/02/2020

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Κείμενο

Ευρωπαϊκή Ένωση και Νεοελληνική γλώσσα

Η Νεοελληνική γλώσσα, όπως έχει διαμορφωθεί στις μέρες μας, αποτελεί τον ζωντανό φορέα του ελληνικού πολιτισμού που συνεχίζεται αδιάκοπα εδώ και τρεις χιλιάδες χρόνια.

Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις αυτές, η Ελληνική γλώσσα, παρότι δεν ανήκει στην ομάδα των «περισσότερο ομιλούμενων γλωσσών» της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **διαθέτει** ωστόσο μια ιδιαίτερη φυσιογνωμία και μια μοναδική ιστορική και πολιτισμική διάσταση που την **καθιστούν** άξια μεγάλης προσοχής. Είναι ο μόνος ζωντανός ευρωπαϊκός κώδικας που εκφράζει με πληρότητα και αποδίδει άμεσα τη λεγόμενη «ελληνική αντίληψη», δηλαδή την ιδιαίτερη στάση του πνεύματος, όπως αυτή διαμορφώθηκε στον ελληνικό χώρο. Κι ακόμα, η Νεοελληνική γλώσσα αποπνέει αυτό το ιδιαίτερο ύφος και ήθος ζωής, αυτή την «ανθρωποκεντρική διάθεση» που έχει τις πηγές της τόσο στην κλασική αρχαιότητα, όσο και στις μετέπειτα σημαντικές ιστορικές περιόδους του Ελληνισμού.

Εάν αποτελεί **επιδίωξη** της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναζητήσει, μέσα από την ποικιλία και τη διαφορετικότητα, ορισμένες «σταθερές» οι οποίες θα αποτελέσουν τους συνδετικούς ιστούς και θα συμβάλουν στη δημιουργία ενιαίας ευρωπαϊκής πολιτιστικής ταυτότητας, αυτές δεν μπορεί να είναι παρά οι κλασικές αξίες της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας πάνω στις οποίες θεμελιώθηκε ο σύγχρονος ευρωπαϊκός πολιτισμός.

Υπό το πρίσμα αυτό, η Νεοελληνική γλώσσα που συνδέεται άμεσα με την αρχαία Ελληνική, αποτελεί τη σύγχρονη εκδοχή αυτού του κλασικού ιδεώδους και, επομένως, η άμεση διείσδυση, μέσω της γλώσσας του, στον νεοελληνικό πολιτισμό, θα σήμαινε για τους Ευρωπαίους «αναβίωση» των αξιών που έθρεψαν την Ευρώπη και αποτέλεσαν τις βάσεις του σύγχρονου ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Άρα, η Νεοελληνική γλώσσα, ως φορέας των θεμελιωδών ευρωπαϊκών αξιών, αποτελεί ιδιαίτερη περίπτωση και, εάν τύχει της ανάλογης προσοχής, είναι δυνατόν να συμβάλει αποφασιστικά στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνείδησης και συνεπώς στη δημιουργία ενιαίας και ισχυρής ευρωπαϊκής ταυτότητας. Είναι ανάγκη, λοιπόν, να γίνει **κατανοητό** ότι αυτός ο πλούτος, αυτή η ανεξάντλητη κληρονομιά που

διαθέτει η ελληνική γλώσσα, καθώς επίσης η ζωντάνια και η δύναμη προσαρμογής της μπορούν να δώσουν «λύση» σε πολλά προβλήματα του σύγχρονου Ευρωπαίου και να ανοίξουν διάπλατα τους ορίζοντές του για ένα καλύτερο μέλλον.

Ν. Μήτσης. (1998). *Στοιχειώδεις αρχές και μέθοδοι της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας. Εισαγωγή στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας*, σελ. 331-333. Αθήνα: Gutenberg. (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να δοθεί η περίληψη του κειμένου (80-100 λέξεις)

Μονάδες 3

A2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου («Σύμφωνα...Ελληνισμού») του κειμένου;

Μονάδες 3

B1. Να γράψετε μία συνώνυμη λέξη για καθεμιά από τις λέξεις με την έντονη γραφή, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: καθιστούν, επιδίωξη, κατανοητό, διαθέτει.

Μονάδες 2

B2. Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου (« Άρα...καλύτερο μέλλον»), να βρείτε δύο (2) δευτερεύουσες προτάσεις και να τις αναγνωρίσετε (είδος, εισαγωγή, συντακτικός ρόλος).

Μονάδες 2

Γ. Παραγωγή λόγου

Οι Έλληνες μαθητές στις μέρες μας μαθαίνουν τουλάχιστον μία, δύο ξένες Γλώσσες. Γράψτε ένα άρθρο στην εφημερίδα του σχολείου σας, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους είναι απαραίτητη η γνώση μιας ή και δύο ξένων γλωσσών στο σύγχρονο νέο (150 λέξεις).

Μονάδες 10

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Κείμενο

Α. Τσέχωφ- Ο Παχύς και ο Αδύνατος

Στο σιδηροδρομικό σταθμό του τσάρου Νικολάου συναντήθηκαν δυο φίλοι. Ένας παχύς κι ένας αδύνατος. Ο Παχύς μόλις είχε γευματίσει στο σταθμό, και τα χείλια του, γεμάτα λίπος, γυάλιζαν σαν γινωμένα βύσσινα. Μύριζε κρασίλα κι άρωμα. Ο Αδύνατος μόλις κατέβηκε από το βαγόνι, φορτωμένος με βαλίτσες, μπόγους και κιβώτια. Αναδινόταν από πάνω του μια μυρουδιά από χοιρομέρι και κατακάθια καφέ. Πίσω από τη ράχη του ξεμύτιζαν μια αδύνατη γυναίκα με μακρουλό πιγούνι, η γυναίκα του, κι ένα ψηλό γυμνασιόπαιδο με μισοκλεισμένα τα μάτια, ο γιος του.

«Πορφύρη!», αναφώνησε ο Παχύς βλέποντας τον Αδύνατο. «Εσύ; Αγαπητέ μου, αγαπητέ μου! Χρόνια και ζαμάνια!»

«Έλα Χριστέ και Παναγιά!», είπε έκπληκτος ο Αδύνατος. «Μίσια! Παιδικέ μου φίλε! Από πού έρχεσαι;»

Οι δυο φίλοι αλληλοασπάστηκαν τρεις φορές έχοντας καρφωμένα ο ένας στον άλλον τα δακρυσμένα μάτια τους. Έμειναν κι οι δυο ευχάριστα κατάπληκτοι.

«Καλέ μου φίλε!», άρχισε να λέει ο Αδύνατος μετά τον ασπασμό. «Πού να το περιμένω! Να, αυτή είναι μια έκπληξη! Κοίταξέ με λοιπόν καλά! Τι όμορφος που ήμουνα! Τι γοητευτικός και δανδής! Αχ, κι εσύ, Θεέ μου! Πώς είσαι λοιπόν; πλούσιος; παντρεμένος; Εγώ, όπως βλέπεις, παντρεύτηκα... Να, αυτή εδώ είναι η γυναίκα μου, η Λουίζα, το γένος Βάντσενμπαχ... Λουθηρανή... Κι αυτός είναι ο γιος μου, ο Ναθαναήλ, μαθητής στην τρίτη τάξη. Αποδώ, Ναθάνια, είναι ο παιδικός μου φίλος! Φοιτούσαμε μαζί στο Γυμνάσιο!»

Ο Ναθαναήλ σκέφτηκε λιγάκι κι έβγαλε το καπέλο.

«Στο Γυμνάσιο φοιτούσαμε μαζί!», συνέχισε ο Αδύνατος. «Θυμάσαι το παρατσούκλι που μας είχαν βγάλει; Εσένα σε φώναζαν Ηρόστρατο, επειδή έκαψες με το τσιγάρο ένα δημόσιο βιβλίο· κι εμένα Εφιάλτη, γιατί μου άρεσε να είμαι μαρτυριάρης. Χο, χο... Τι παιδιά που ήμασταν! Μη φοβάσαι, Ναθάνια! Πήγαινε κοντά του... Κι αποδώ η γυναίκα μου, το γένος Βάντσενμπαχ... Λουθηρανή».

Ο Ναθαναήλ σκέφτηκε λίγο και κρύφτηκε πίσω από τον πατέρα του.

«Λοιπόν, πώς περνάς φίλε;», ρώτησε ο Παχύς κοιτάζοντας με ενθουσιασμό τον φίλο του. «Υπηρετείς ακόμα; Πού;»

«Υπηρετώ, αγαπητέ μου! Έχω τον όγδοο βαθμό, κοντεύει δυο χρόνια τώρα. Πήρα και το [παράσημο Στανισλάβα](#)*. Ο μισθός είναι μικρός... Ε, δόξα να 'χει ο Θεός! Η

γυναίκα μου παραδίνει μαθήματα μουσικής, κι εγώ, συμπληρωματικά, φτιάχνω ξύλινες ταμπακιέρες. Πολύ καλές ταμπακιέρες! Τις πουλάω ένα ρούβλι τη μία. Αν κάποιος πάρει πάνω από δέκα, τότε, καταλαβαίνεις, του κάνω και [σκόντο](#)*. Κάπως τα καταφέρνουμε. Υπηρετούσα, ξέρεις, σ' ένα τμήμα, αλλά τώρα πήρα μετάθεση για εδώ, ως τμηματάρχη, στον ίδιο Οργανισμό... Λοιπόν, εσύ πώς τα πας; Σίγουρα θα είσαι πια σύμβουλος; Ε;»

«Όχι, αγαπητέ μου, ανέβα πιο ψηλά», είπε ο Παχύς. «Έχω ήδη φτάσει μυστικός σύμβουλος... Έχω δυο παράσημα».

Ο Αδύνατος ξαφνικά χλώμιασε, έμεινε σύξυλος κι αμέσως ύστερα το πρόσωπό του παραμορφώθηκε σ' ένα πλατύ χαμόγελο. Έδειχνε σαν να έβγαζε σπίθες από τα μάτια και το πρόσωπό του. Το σώμα του μαζεύτηκε, καμπούριασε, στένεψε... Οι βαλίτσες του, οι μπόγοι και τα κιβώτια κουβαριάστηκαν, ζάρωσαν... Το μακρύ πιγούνι της γυναίκας του έγινε ακόμα πιο μακρουλό. Ο Ναθαναήλ στάθηκε τεντωμένος σε στάση προσοχής και κούμπωσε όλα τα κουμπιά της στολής του...

«Εγώ, εξοχότατε... Χαίρω πολύ! Φίλος, ας πούμε, παιδικός και να που, ξαφνικά, μεταμορφώνεστε σ' έναν τέτοιο άρχοντα! Χι, χι».

«Φτάνει λοιπόν, πάψε!», είπε μορφάζοντας ο Παχύς. «Γιατί αυτό το ύφος; Εγώ κι εσύ είμαστε φίλοι από παιδιά κι αυτή εδώ η δουλοπρέπεια δεν έχει κανένα νόημα!».

«Προς Θεού... Τι, εσείς...», κρυφογέλασε ο Αδύνατος, ζαρώνοντας πιο πολύ ακόμα. «Η ευμένεια της εξοχότητάς σας... είναι σαν ζωογόνα δροσιά... Να, εξοχότατε, αποδώ ο γιος μου ο Ναθαναήλ... η γυναίκα μου η Λουίζα, Λουθηρανή, ας πούμε...»

Ο Παχύς ήθελε να αντιδράσει κάπως, αλλά στο πρόσωπο του Αδύνατου ήταν ζωγραφισμένος τόσος σεβασμός, τόση γλυκάδα και τόση ευλαβική ξινάδα, που στον Μυστικό Σύμβουλο έφερναν αναγούλα. Έδωσε το χέρι του στον Αδύνατο να τον αποχαιρετήσει κι έστρεψε τα νώτα του.

Ο Αδύνατος, πιάνοντας το χέρι, έσφιξε τα τρία δάχτυλα, υποκλίθηκε από το κεφάλι ως τα πόδια και γέλασε χαιρέκακα, σαν Κινέζος: «Χι, χι, χι». Η γυναίκα του χαμογέλασε. Ο Ναθαναήλ έσυρε το πόδι του σε στάση προσοχής και το πηλήκιο από το κεφάλι του έπεσε κάτω. Όταν και οι τρεις ευχάριστα κατάπληκτοι.

Α. Τσέχωφ, *Η αγάπη και 32 άλλα διηγήματα*,
μτφρ. Β. Ντινόπουλος, Βιβλιοπωλείον της Εστίας

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να αναφερθείτε στον ρόλο που έχουν τα παρατσούκλια των δύο συμμαθητών στην προδιαγεγραμμένη πορεία τους ως ενήλικες.

Μονάδες 4

A2. Σε τι αποσκοπεί ο Τσέχωφ παρουσιάζοντας την αιφνιδιαστική αλλαγή στη συμπεριφορά του αδυνάτου απέναντι στον παχύ;

Μονάδες 4

B. Να εντοπίσετε δύο αφηγηματικούς τρόπους στο διήγημα και να επισημάνετε τη λειτουργία τους.

Μονάδες 2

Γ. Να καταγράψετε μια εξομολόγηση του Αδυνάτου , στην οποία θα κάνει λόγο για τη συνάντησή του με τον Παχύ και θα περιγράψει τα αληθινά συναισθήματα που βίωσε πριν και μετά τη δήλωση της επαγγελματικής του ταυτότητας. (100 λέξεις)

Μονάδες 10

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑΣ